

تقریر

- ۱- مد مخفف کلمی کدام مد را میگویند؟
- ۲- چرا بنام مد کلمی مخفف مسمی شده است؟
- ۳- مد مخفف حرفی کدام مد میباشد؟
- ۴- از کدام وجه بنام مد حرفی مخفف نامیده شده است؟

مدلین

لین نرمی را میگویند چون به نرمی ادا میشود بنام مد لین
مسمی شده است .

حروف مد لین دو میباشند (واو ، یاء) که خودش
ساکن و حرکت حرف ماقبل آن فتحه باشد مد لین ادا میشود .
سبب مد لین هم همزه و سکون میباشد .

مثال مد لین که سبب آن همزه باشد مانند (سَوَّعَ)
واو ساکن حرف مد و حرکت حرف ماقبل آن فتحه و بعد از واو
همزه سبب مد میباشد و مثال لین که سبب آن سکون باشد مانند
(عَیْنُ) که در حروف مقطعات (حُمَّ عَسَق) میباشد
و یا (مِنْ خَوْف) در حالت وقف .

قمرین

- ۱- مدلین کدام مد را میگویند؟
- ۲- حروف مدلین چند و کدام است؟
- ۳- سبب مدلین چه است؟

احکام مد

در مد قصر (کوتاه) به حرف مد به اندازه یک الف
(زو حرکت) آواز کش کرده می شود و در مد طویل (دراز)
باندازه سه الف (شش حرکت) به حرف مد آواز دراز
میشود. ادا کردن مد منفصل و آن مد که سبب اش سکون
عارضی باشد جائز و ادا کردن متبقی مد واجب و لازمی
میباشد .

تقرین

- ۱- اندازه مد قصر حقدر میباید ؟
- ۲- اندازه مد طویل حقدر میباید ؟
- ۳- ادا کردن کدام جائز و کدام مد واجب میباشد ؟

تثوین و نون ساکن

نون ساکن آن نون را میگوید که حرکت (زبر، زیر و پیش) نداشته باشد و در وسط و یا آخر اسم، فعل و حرف واقع میشود مانند (مِنْ، أَنْزَلَ، أَنْوَرُ).
تثوین آن نون را میگوید که تنها در آخر اسم در تلفظ متحقق میشود.

و به این نشانی شناخته میشود و دو زبر، دو زیر و دو پیش مانند در (عَلِيمًا، عَلِيمٌ، عَلِيمٍ)
احکام نون ساکن و تثوین

تثوین و نون ساکن چهار حکم دارد. ۱- ادغام. ۲- اظهار، ۳- انقلاب. ۴- اخفاء.

۱- ادغام: در لغت داخل کردن را گوید و در اصطلاح علم قرائت داخل کردن یک حرف در حرف دیگر که از هر دو

حرف يك حرف مشدّد ساخته شود حرف اول را مدغم
و دوم را مدغم فيه ميگویند .

مانند (مِنْ يَوْمٍ) نون ساكن کلمه من در حرف
ما بعد آن (ياء) مدغم شده و يا بشکل مشدّد تحریر
و تلفظ میشود .

ادغام بر سه قسم است :

۱- ادغام متماثلین : هرگاه يك حرف بصورت
مکرر متحقق شود که اول او ساكن و دوم آن متحرک باشد
حرف اول در حرف دوم داخل و هر دوی آن به يك حرف
مشدّد تلفظ میشود مانند (مِنْ نَشَأَ) نون اول ساكن
و دوم متحرک نون اول در دوم داخل شده این قسم ادغام را تماثلین
ميگویند .

۲- ادغام متجانسین : دو حرفیکه از یک مخرج ادا می شود مسلسل یکی پس دیگر بصورتی واقع شود که اول آن ساکن و دوم متحرک باشد اول را در دوم داخل کرده مانند (اذْ ظَلَمَ) که ذال را در ظاء داخل کرده ظاُ مشدد خوانده میشود این ادغام متجانسین است .

۳- ادغام متقاربین : آن ادغام را میگویند که دو حرف قریب المخرج با هم پیوسته واقع شود که اول آن ساکن و دوم آن متحرک باشد مانند (لَبِثْتُ) که ت و ث دو حرف قریب المخرج هستند حرف اول (ث) ساکن و حرف دوم (ت) متحرک اول را در دوم مدغم کرده همین قسم ادغام متقاربین میباشد .

هرگاه بعد از تنوین و نون ساکن

یکی از حروف (ی، ر، م، ل، و، ن) که مجموع آن
 شش حرف (یرملون) است واقع شود تنوین و یا نون
 در آن حرف مدغم میشود در چهار حرف (یمینو) ادغام
 با غنة و در دو حرف آن (لر) ادغام بی غنة ادا میشود
 مانند **مَنْ يَشَاءُ**، نون ساکن در یاء داخل شده با غنة ادا می شود
 و در **مِنْ رَبِّهِمْ**، نون ساکن در (راء) مدغم شده
 ادغام بدون غنة ادا می شود.

غنة : آوازی است که از خیشوم خارج میشود.
مخرج غنة : خیشوم است خیشوم حصه آخری بینی را می
 گویند . در تمام صورت های اخفاء ادغام و انقلاب
 غنة ادا می شود بدون ادغام دو حرف (لام ، راه)

تمرین

- ۱- نون ساکن کدام نون است ؟
- ۲- تنوین چه را میگویند ؟
- ۳- تنوین در کدام کلمه و در کدام حصه آن موجود میشود ؟
- ۴- تنوین و نون ساکن چند احکام دارد ؟
- ۵- معنی لغوی و اصطلاحی ادغام چه است ؟
- ۶- ادغام متماثلین کدام قسم ادغام است ؟
- ۷- ادغام متجانسین چه قسم ادغام است ؟
- ۸- ادغام متقاربین کدام قسم ادغام است ؟
- ۹- غنة چه است و از کدام جای خارج می شود ؟

عبارت است از کش کردن آواز به اندازه یک الف تا سه الف
 عبارت است از کش کردن آواز به اندازه یک الف تا سه
 حروف مد ؛ حروف مد سه است (او، الف، یا) که
 در کلمه وای جمع شده این سه حروف وقتی حروف مد شمرده می شود
 که خودش ساکن و حرکت حرف ماقبل از جنبش باشد مثلاً او ساکن
 که حرکت حرف ماقبل او ضمه باشد مانند در (فَوْحِيحًا) او ساکن است
 و حرف ماقبل او ان ضمه دارد .

و الف ساکن که حرکت حرف ماقبل او فتح باشد مانند در (جَاءَ) الف
 ساکن است و حرکت حرف ماقبل او ج فتحه است .

و یا ساکن که حرکت حرف ماقبل او کسره (زیر) باشد مانند در (سَمِعَ)
 یا ساکن و حرکت حرف ماقبل او دم کسره است

۱ انقلاب : بمعنی بدل کردن است و در اصطلاح
 علم تجوید بدل کردن نون ساکن و یا تنوین است بهمیم و در صوتیکه
 بعد از نون ساکن و یا تنوین حرف (ب) واقع شود مانند
 (مَشَاءِ بِنِیم) در تلفظ تنوین همزه بهمیم بدل و به عوض تنوین
 میم تلفظ می شود.

۱ اظهار : در لغت بمعنی ظاهر کردن است و در اصطلاح
 علم قرائت عبارت است از جدا کردن دو حرف در تلفظ
 طوری که هر حرف آن جدا جدا تلفظ شود.
 در تنوین و نون ساکن وقتی اظهار می شود که بعد از آن
 یکی از حروف حلق واقع شود .

حروف حلق شش است (همزه، لایه، حاء، خاء، عین، غین)
 مانند (لِکْلِ قَوْمِ هَادِ ط) بعد از تنوین حرف

میم حرف هاء واقع شده اظهار می شود.

یعنی تنوین از حرف هاء بصورت جدا تلفظ میشود

همچنین در (اَجْرٌ عَظِيمٌ ، عَلِيمٌ حَكِيمٌ ،
لطیفٌ خَبِيرٌ) .

الاخفاء : در لغت بمعنی پوشیدن است و در اصطلاح
علم قرائت در بین اظهار و ادغام تلفظ کردن نون ساکن
و تنوین را اخفاء میگویند .

بدون حروف ادغام (یسرملون) و حروف اظهار
(بحروف حلق) و حرف انقلاب (ب) اگر یکی از حروف
متباقی که (۱۵) حرف میشود بعد از تنوین و یا نون ساکن
واقع شود اخفاء ادا می شود و حروف اخفاء قرار شرح

ذیل می باشد.

دث ، ث^۲ ، ج^۳ ، د^۴ ، ذ^۵ ، ز^۶ ، س^۷
ش^۸ ، ص^۹ ، ض^{۱۰} ، ط^{۱۱} ، ظ^{۱۲} ، ف^{۱۳}
ق^{۱۴} ، ک^{۱۵}.

مثالهای اخفا یَنْصُرُکُمْ^۱ که بعد از نون ساکن حرف
(صاد ، واقع شده (من الذی) که بعد از نون ساکن
حرف (ذ ، واقع شده و امثال آن

تمرین

- ۱- اقلاب چه را میگوید؟
- ۲- حروف اقلاب چند و کدام اند؟
- ۳- معنی لغوی و اصطلاحی اظهار چه است؟
- ۴- حروف اظهار چند و کدام اند؟
- ۵- اخفا چه است؟
- ۶- حروف اخفا چند است؟

احکام میم ساکن

میم ساکن سه حکم دارد . ۱- اخفاء ، ۲- ادغام ،

۳- اظهار .

اخفاء : هرگاه بعد از میم ساکن حرف (ب) واقع گردد
 اخفاء میشود مانند (تَعْرِفُهُمْ بِسَيِّئَاتِهِمْ) در میم ساکن
 (تعرفهم) که بعد از آن حرف (ب) واقع شده اخفاء میشود .
 ادغام : هر وقت که بعد از میم ساکن دیگر میم متحرک
 واقع شود میم اول در دوم مدغم می شود و این قسم ادغام
 از جمله ادغام تماثلین می باشد مانند (اِنَّكُمْ مَّا كُنْتُمْ)
 که میم اول در دوم مدغم شده است .

اظهار : هر گاه بعد از میم ساکن بدون حرف (ب، و، د، م)،
 یکی از حروف هجا واقع شود اظهار می شود یعنی حرف میم
 ساکن از دیگر حرفیکه بعد از او واقع است اشکال را واجباً
 تلفظ می شود مانند (اَمْ لَھُمْ) که بعد از میم ساکن
 حرف لام واقع شده میم از لام جدا و ممتاز تلفظ می شود.
 همچنین در (لَکُمْ دِیْنُکُمْ) و غیره .
 در اخفا و ادغام میم ساکن غنه ضروری می باشد .

B

6421

IUA

1121 v. 18

طبع هفتم

سال طبع سنبله ۱۳۶۸ تعداد طبع (۱۰۰۰۰)
مدیریت نصاب مرکز تعلیمی

تمرین

- ۱- میم ساکن چپند حکم دارد؟
- ۲- کدام وقت در میم ساکن اخفای می شود؟
- ۳- میم ساکن در کدام حالت ادغام می شود؟
- ۴- در کدام حالت میم ساکن اظهار می شود؟

تمرین

- ۱- معنی لغوی و اصطلاحی مد چه میباشد؟
- ۲- حروف مد چند و کدام است؟
- ۳- واو، الف، یاء در کدام حالت حروف مد شمرده میشوند؟

اقسام مد

اقسام اولی مد دو می باشد ع مد قصر (مد کوتا)

ع مد طویل (مد دراز) .

مد قصر : آن مد را گویند که سبب مد (سکون یا همزه)
پس از حرف مد موجود نباشد مانند قال که الف حرف مد
و بعد از آن سبب مد واقع نشده پس در این و امثال آن
مد قصر یعنی باندازه یک الف آواز بحرف مد دراز میشود .

مد طویل : آن مد را گویند که بعد از حرف مد سبب
مد موجود باشد مانند جا که بعد از الف همزه واقع شده در این
و امثالش بحرف مد به اندازه سه الف آواز کش کرده می
شود .

انقسام مد دراز

۱- **مد متصل** :- آن مد را گوید که حرف مد و سبب آن هر دو در یک کلمه متحقق باشد مانند (سَوْءٌ - بَصَائِرٌ - جِيئَءٌ) که حرف مد و سبب آن در یک کلمه تحقق یافته است .

۲- **مد منفصل** :- آن مد را گوید که حرف مد در یک کلمه و سبب آن در کلمه دیگر تحقق یافته باشد مانند قَالُوا أَمْنَا ، فِي أَذَانِهِمْ ، مَا أَنْزَلَ در این کلمات حرف مد در کلمات **لَوَاوَاو** و سبب مد همزه در کلمه **أَمْنَا** .

همچنین یاء حرف مد در کلمه **فِي** و همزه سبب مد در کلمه **أَذَانِهِمْ** و الف حرف مد در کلمه **مَا** و همزه سبب

مد در کلمه انزل .

ادا کردن مد متصل به نزد قراء واجب و ادا

کردن مد منفصل جائز می باشد .

۳۰ مد الانحرعی ؛ - آن مد را گوید که سبب مد

(سکون) لازمی باشد مانند در کلمات ق . ن .

الحاقّة . و لا الضّالّین :

تمرین

۱- مد متصل که ام مد است ؟

۲- مد منفصل چه رقم مد را گفته می توانیم ؟

۳- مد لازمی چه قسم مد است ؟

۴ مد عارضی :- آن مد را گوید که سبب آن

عارضی (سکون عارضی) باشد مانند فَسْتَعِیْنُ که
یا حرف مد و بعد از آن نون واقع شده در حقیقت ضمه
دارد لکن از جهت وقف ساکن شده است که سکون آن
عارضی میباشد پس مد بر آن هم عارضی است همچنین در کلمه کَانُوْنَ
و یُوْقِنُوْنَ و غیره .

۵ مد کلمی مثقل :- آن مد را گوید که حرف مد و

سبب آن (سکون) هر دو در یک کلمه مشدود باشد مانند
(دَابَّةٌ) الف حرف مد و بعد از آن در باء مشدود با اول
ساکن سبب مد میباشد چون حرف مشدد یک اندازه سخت تر
ادا میشود لذا این مد را مثقل می نامند و چون حرف مد و
سبب آن هر دو در یک کلمه واقع شده کلمی می نامند .

۶ مدحرفی مثقل ۱- آن مد را میگوید که حرف مد و سبب
 آن هر دو در یک حرف تحقق باشد مانند (الْمَدَّ) که در حرف لام حرف مد و کون هر دو
 در تلفظ جمع شده. زیرا که بعد از لام الف حرف مد و دریم شد میسم
 اول ساکن سبب مد میباشد مثقل می نامند که سبب
 آن در حرف مشدود واقع شده و حرفی برایش میگوید که هر دو
 در یک حرف جمع شده است.

تقریر

- ۱ - مد عارضی کدام مد است ؟
- ۲ - مد عارضی را از کدام جهت مد عارضی میگویند ؟
- ۳ - مد مشقل کلمی کدام مد را میگویند ؟
- ۴ - وجه تسمیه آن بمشقل چه میباشد ؟
- ۵ - مد مشقل حرفی چگونه میباشد ؟
- ۶ - چرا مد حرفی مشقل نامیده شده است ؟

۷ - **مد مخفف کلمی** : آن مد را میگویند که حرف مد با سبب آن (سکون، هردو در یک کلمه بدون شد آمده باشد مانند در کلمه (الْبَنَاءُ) الف بعد از همزه اول حرف مد و سکون لام که بی شد می باشد سبب مد هردو در یک کلمه واقع شده است از همین جهت مد مخفف کلمی برایش گفته میشود.

۸ - **مد مخفف حرفی** : آن می باشد که حرف مد و سبب آن (سکون، بدون شد در یک حرف جمع شده باشد مانند در حرف (ن) حرف مد و او که در تلفظ می باشد و سبب آن سکون نون، هردو در یک حرف بدون شد جمع شده است.

از همین جهت مد حرفی مخفف نامیده میشود.

مدیریت مالی، مدیریت تربیه معلّم و مدیریت سوادآموزی میباشد.

مفسومین این مرکز را متخصصین تعلیم و تربیه و اشخاص مجرب از تمام تنظیم های جهادی تشکیل میدهند، که مجدّدانه و متحدانه در مورد پیاده کردن تعلیم و تربیه اسلامی و توحید نمودن نصاب تعلیمی سعی و مجاهدت بی شائبه مینمایند.

بعد از بحث و مشوره متخصصین نصاب تعلیمی در مورد تهیه کتب درسی مضامین مختلفه نتیجه رسیدند، که نظریه شرایط و شعار جهادی و عدم وقت کافی کتب درسی مضامین مختلفه دو اتحاد اسلامی که قبلاً طرف استفاده بود با هم مقایسه و مطالب ایتم آزرباد در نظر داشت و شورای قید زمان تدوین در عالم

مجاهدت و مهاجرت انتخاب نمایند.

لذا مدیریت نصاب تعلیمی اداره مرکز تعلیمی افغانستان سرت دارد اما موقع یافت که تمام کتب مضامین مختلفه درسی تمام تنظیم های جهادی را که از طریق نصاب های تعلیمی مختلفه طبع شده بود مقایسه نموده، همان مطالب و عناوینی را که از نقطه نظر سطح دانش و فهم شاگردان و شرایط جهادی از نگاه تعلیم و تربیه سهل تر و آموزنده بود انتخاب و در معرض چاپ قرار میدهد.

السّلام معَ الْإِکْرَامِ

مدیریت نصاب تعلیمی اداره مرکز تعلیمی افغانستان

اهداف نصاب تعلیمی اداره مرکز تعلیمی افغانستان!

هدف عمومی توحید نمودن نصاب تعلیمی تمام تنظیم های جهادی و بوجود آوردن تعلیم و تربیه خاص و جامع اسلامی که ضد هر نوع باطل پرستی و بدعت باشد و همچنان استحکام بخش مفاهیم و قوانین کلی اسلام در جامعه اسلامی افغانستان باشد

هدف خصوصی :- نصابت که درس توحید و وحدانیت را به سپاهیان اسلام و رهروان راه حقیقت داده تا متعصب شدن و قوانین عالی و معقول شرع انور طور دایم و قایم گردند.

این نصاب متضمن آسایش و سواد اسلامی یاد در نظر داشت و جابج و شرایط جهادی، فلسفی، اقتصادی، فرهنگی، تکنیکی، مدنی و معیشتی بوده که در عین حال مثل پیوند و اتصالات ناگسستنی با جهان اسلام و مبین فلسفه مقدس اسلام عزیز می باشد.

هدف نهائی : اعلای کلمه الله، نشانه دلوغ عظمت و شان اسلام به جهانیان، انحلال کمونیزم و افغان نژاد و جهاد و مبارزه با طاغوطیان زمانه بر اساس مبانی و اصول قوانین قرآن عظیم الهی، شریعت غرایی محمدی (ص) و فقه حنیف حنفی در راه حصول رضای خداوند و هدایت منهای این نصاب تعلیم می باشد.

اتحاد اسلامی مجاهدین افغانستان

مرکز تعلیمی افغانستان

مدیریت نصاب

تجوید

برای صف پنجم

اتحاد اسلامی مجاهدین افغانستان

مرکز تعلیم افغان‌شنا
مدیریت نصاب

تجوید

برای

صنف پنجم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا
قال صلى الله عليه وسلم :
فرموده است حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم ،

رضایت
راضی هستم

بِاللَّهِ رَبِّاَوْ

که الله پروردگار ما است و

بِالْإِسْلَامِ دِينَاَوْ

اسلام دین ما است و

بِمُحَمَّدٍ نَبِيٍّ اَوْ رَسُوْلًا

محمد صلی الله علیه وسلم نبی و رسول ما است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِهِ الْكَرِيمِ
يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ

جزء (۲۸)، سورۃ مجادلہ ایہ (۹۱)

توجہ :- خداوند (ج)، بلند میسازد درجات ایمانداران را از شما و از کسانی را که به ایشان
دانش روزی گردانید و است.

از نحوی آیہ کریمہ استنباط میشود کہ بیچ نوع کیفیات حسنہ بر جسته و بالاتر از علم و
دانش وجود ندارد. اهمیت تعلیم و تربیہ در دین مقدس اسلام بحدی است کہ اولین کلمات
وحی سادوی (اقرا باسم ربك الذي خلق) میباشد.

به همین اساس موضوع پرورش و وحی و تربیت فکری اسلامی، اقتصاد، سیاست
عبادات، اخلاقیات و حقوق بشری در لابلای تعلیم و تربیہ قرآنی موضوع عاقبت است کہ
کہ در رأس همه مسائل قرار میگیرد.

مارہر دان راہ وحدانیت در دشوارترین شرایط ہجرت زمینہ و امکانات آموزش
اسلامی را بلطف خداوند (ج)، طوری مساعد خواہیم ساخت کہ در راہ حصول رضا
و بالاباب بیچ نوع قدرتی در مقابل تصمیم دارادہ مقدس و خلل ناپذیر و فولادین ما
سد شدہ نخواہد توانست.

تمام اعمال و حشیانہ و غیر انسانی کموزم بی بدف از قبیل قتل عام، زندہ بہ گور کردن
چور و چپاول، بدتش کشیدن مزارع و خانہ، تخریب و انہدام مساجد شریف
مدارس و اماکن مقدسہ، استعمال گازات سمی و پروپاگندہی شبہ روزی در مملکت

الف

عزیز ما افغانستان فقط و فقط علت تاخیر در تعمیل تصمیم گیری های ماست و بس.
ملت سمان افغانستان که متسکین جبل المتین و متعبدین کلام ربانیت در یای خشم
انزجارشان هنوز هم شلاطم گرفته و دیده و بتاسی از دستورات رب العزت که ارشاد فرموده
وجاهدوا فی الله حق جهاده آیه ۷۸ سوره حج، یعنی جهاد کنید برای
خداوند (ج)، طوریکه شایسته اوست. جهاد حق علیه باطل و در پرتو ارشاد است
عالی تعالیم اسلام ادامه داده تا مشعل فروزان دانش اسلامی و مسئله جهاد علمی و
مسئله تقویه نمودن باشیم.

هموطنان عزیز! طوریکه شما متبوق هستید که شاگردان عرفان اسلام از دودنوع
کتاب مربوط و اتحاد اسلام قبلی مستفید بودند. رهبران محترم تمام تنظیم با به منظور
جلوگیری از تشتت افکار فرزندان مجاهدین علم و دست و سر یکف افغانستان
درین اواخر مسئولین تعلیم و تربیه منظمات خود صلاحیت و هدایت دادند که از
تمام مضامین و علوم شامل نصاب تعلیمی برای صنوف موازی یک نوع کتاب
طبع و به دسترس فرزندان مجاهدین و مهاجرین قرار بدهند.
که از نظر محتوا و مفهوم به دین مقدس اسلام، تاثیرت غرای محمدی و دنیب
جذب حنفی مغایرت نداشته و مورد قبول تمام اقشار مجاهد و مهاجر مسلمان
افغانستان عزیز باشد.

که به این اساس شورای عالی هم آهنگی تعلیم و تربیه که مورد تأیید همه رهبران
محترم بوده تشکیل گردید. که شورای عالی هم آهنگی تعلیم و تربیه مذکور اداره مرکز
تعلیمی افغانستان را تأسیس نموده که دارای شعبات از قبیل مدیریت نصاب تعلیمی
مدیریت تدریسی نظارت، مدیریت پلان و ارتباط خارجی، مدیریت اجرایی و